

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษารั้ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบในการศึกษาโดยแบ่งออกได้ดังนี้

1. แนวคิดการจัดทำบัญชีตามระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์
2. การบริหารงบประมาณเพื่อการศึกษา
3. ระบบสารสนเทศ/แนวคิดเกี่ยวกับระบบสารสนเทศทางการบัญชี
4. ประวัติความเป็นมาของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดการจัดทำบัญชีตามระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์

1. ความเป็นมาของ ระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์

ระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นเครื่องมือในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารการคลังภาครัฐ และสามารถใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจกับนโยบายการคลัง และการปรับทิศทางเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างทันทั่วทั้งที่

เป้าหมายของระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ คือ ออกแบบ จัดสร้าง ระบบบริหารงานการคลังภาครัฐของประเทศไทยอย่างสมบูรณ์แบบ ในด้านรายรับ รายจ่าย การกู้เงินเงินคลัง บัญชีการเงินแบบเกณฑ์คงค้าง บัญชีสินทรัพย์ถาวร บัญชีต้นทุน บัญชีบริหารแบบการนำเข้าข้อมูลเพียงครั้งเดียว รวมทั้งการจัดซื้อจัดจ้าง การจัดทำการอนุมัติ การเบิกจ่าย การปรับปรุง และการติดตามการใช้งบประมาณ ที่เน้นการวัดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล แบบ ผลผลิต - ผลลัพธ์ (Output - Outcome) เพื่อสร้างให้เกิดฐานข้อมูลกลางด้านการเงิน การคลังภาครัฐ แบบเชื่อมต่อแบบทันเวลา ทั้งตามโครงสร้างกระทรวง ทบวง กรม และพื้นที่จังหวัด ผู้บริหารระดับสูง (Chief Executive Officer : CEO) โดยทุกส่วนราชการเริ่มใช้งานระบบจริง ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2547

GFMIS ย่อมาจาก Government Fiscal Management Information System แปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “ระบบบริหารงานการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์” การจัดทำระบบงานดังกล่าวเกิดขึ้นจากมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2546 ซึ่งก่อนหน้านั้นคณะรัฐมนตรี ได้มี

มติเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2545 แต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงระบบบริหารการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) ประกอบด้วย ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ รองนายกรัฐมนตรี เป็นรองประธานกรรมการ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง ประธานที่ปรึกษานโยบายของนายกรัฐมนตรี ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาผู้อำนวยการ สำนักงานงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน อธิบดีกรมบัญชีกลาง และ กรรมการผู้จัดการใหญ่ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นกรรมการ และมีเลขานุการนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการดังกล่าวได้มีการประชุมครั้งแรกเมื่อวันที่ 21 มกราคม 2545 และต่อมา ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งลงวันที่ 13 มีนาคม 2545 ให้ปรับปรุงคณะกรรมการระบบบริหารงานการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ พร้อมทั้งมอบหมายให้ธนาคารกรุงไทยฯ เป็นผู้สำรวจและกำหนดความต้องการ การออกแบบระบบและเครือข่ายระบบงานได้

ต่อมา ธนาคารกรุงไทยฯ ได้เสนอโครงสร้างระบบบริหารงานการคลังภาครัฐแบบบูรณาการทางอิเล็กทรอนิกส์ต่อคณะกรรมการฯ โดยมีสาระสำคัญโดยย่อ แยกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. โครงการปรับปรุงระบบการบริหารการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ดังนี้

1.1 การจัดทำระบบการวางแผน การจัดทำ อนุมัติ และการบริหารงบประมาณ เงินเหลือมปี เงินนอกงบประมาณ แบบครบวงจร และการรายงานแบบเชื่อมต่อข้อมูลแบบทันเวลา (Online Real Time) ตามแนวทางการจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน และประสิทธิผล

1.2 การจัดทำระบบบัญชีการเงิน การคลัง แบบเกณฑ์คงค้างและการบริหารเงินคงคลังในภาพรวมทั้งภาครัฐและหน่วยงาน ตามมาตรฐานบัญชีสากล (International Public Sector Accounting : IPSAS)

1.3 การจัดทำระบบรายรับ – รายจ่ายทางอิเล็กทรอนิกส์

1.4 การติดตั้งระบบคอมพิวเตอร์และเครือข่ายในรูปแบบศูนย์คอมพิวเตอร์ และศูนย์สำรองที่มีความปลอดภัยสูง เพื่อรองรับระบบงานการคลังภาครัฐทั้งหมด ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคถึงคลังจังหวัด คลังอำเภอ ภายในปีงบประมาณ 2548

1.5 การจัดทำระบบฐานข้อมูลหลัก รวมถึงระบบค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล ระบบการพัฒนาและบริหารข้าราชการและลูกจ้าง ระบบการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ เพื่อกำกับ ติดตามและประเมินผลครบวงจร ทั้งในทางบัญชี การเงิน และประสิทธิภาพ

2. กำหนดแผนปฏิบัติการ เพื่อดำเนินการให้ออกใช้เต็มระบบในปี 2546 – 2548 โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

2.1 เริ่มทดลองใช้กับหน่วยงานหลัก ซึ่งประกอบด้วย สำนักงานประมาณ กรมบัญชีกลาง สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงาน ก.พ. สำนักงาน ก.พ.ร. และกระทรวงพาณิชย์ ได้แก่ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพลังงาน จังหวัด ชีอีโอ และหน่วยงานอิสระ ในวันที่ 1 ตุลาคม 2546

2.2 ใช้จริงในทุกส่วนราชการ กระทรวง ทบวง กรม และองค์กรอิสระ โดยผ่านกองคลังของทุกกระทรวง ทบวง กรม และในส่วนกลาง คลังจังหวัด คลังอำเภอ [ในส่วนภูมิภาค ทำหน้าที่ ผู้บริหารสูงสุดทางการเงิน (Chief Financial Officer : CFO)] ซึ่งสามารถปฏิบัติงานจริง ในวันที่ 1 ตุลาคม 2543 กำหนดกรอบวงเงินลงทุนก่อสร้าง จัดหาและปฏิบัติการการใช้ฝักรอบรม และปรับระบบการทำงาน โดยธนาคารกรุงไทยฯ ลงทุนให้ก่อน และรัฐบาลจ่ายค่าลงทุนตามจ่ายจริง วงเงินไม่เกิน 1,400 ล้านบาท และค่าใช้จ่ายการดำเนินการบำรุงรักษาระบบ และค่าเช่า ใช้เครือข่าย และระบบการเบิกจ่ายแบบเชื่อมต่อข้อมูลแบบทันเวลา (Online Real Time) ตามความจำเป็น คณะกรรมการฯ ได้รายงานผลการพิจารณาดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งต่อมาคณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2546 เห็นชอบตามที่คณะกรรมการฯ เสนอและสั่งการให้ส่วนราชการถือปฏิบัติและให้ความร่วมมือต่อไป

ที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น คือ ความเป็นมาอย่างเป็นทางการของ ระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยสังเขป อย่างไรก็ตาม ขอเรียนว่า ระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นโครงการที่เกิดขึ้นก่อนปี พ.ศ. 2545 โดยหน่วยงานที่ริเริ่มทำโครงการ ระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ มาก่อน คือ กระทรวงการคลัง โดยกรมบัญชีกลาง กรมบัญชีกลางได้เริ่มทำโครงการ ระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ มาตั้งแต่มีการปฏิรูประบบราชการครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2542 ซึ่งในขณะนั้น รัฐบาลต้องการปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณ การเงิน บัญชี และพัสดุ ให้เป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับนโยบาย และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศ และส่งเสริมให้กระทรวง ทบวง กรม มีบทบาทในการตัดสินใจมากขึ้น โดยจัดให้มีระบบบัญชีที่สะท้อน ให้เห็นถึงผลการดำเนินงานและการใช้ทรัพยากรที่สอดคล้องกับความเป็นจริง พร้อมทั้งจัดทำระบบการเบิกจ่ายใหม่ โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและสามารถเชื่อมโยงกับระบบงบประมาณ ระบบ การจัดซื้อจัดจ้าง และระบบงานอื่น ๆ เพื่อให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการใช้จ่ายเงินของรัฐรวมอยู่ด้วยกัน ซึ่งจะทำให้รัฐบาลเห็นข้อมูลตัวเลขที่ชัดเจนและรวดเร็วยิ่งขึ้น

2. หลักการและขอบเขตของการดำเนินงาน

ระบบบริหารงานการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นการดำเนินงานปรับปรุงระบบการจัดการด้านการเงินการคลังของภาครัฐให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดย

นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ เพื่อปรับกระบวนการดำเนินงานและการจัดการภาครัฐด้านการงบประมาณ การบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่าย และการบริหารทรัพยากร ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกับนโยบายปฏิรูปราชการที่เน้นประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการดำเนินงาน รวมทั้งมุ่งหวังให้เกิดการใช้ทรัพยากรภายในองค์กรอย่างคุ้มค่าเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสถานภาพการคลังภาครัฐที่ถูกต้องรวดเร็ว สามารถตอบสนองนโยบายการบริหารเศรษฐกิจของประเทศ

ขอบเขตของระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์จะประกอบด้วยงาน 2 ด้านหลัก ได้แก่

2.1 ระบบด้านปฏิบัติการ (Operation System) ประกอบด้วยงานด้านระบบการบริหารงบประมาณ การรับ-จ่ายและติดตามการใช้งบประมาณ บัญชีแบบเกณฑ์คงค้าง บัญชีทรัพย์สินถาวร บัญชีต้นทุน บัญชีบริหาร การจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารเงินสดและเงินคงคลัง ตลอดจนข้อมูลบุคคล

2.2 ระบบข้อมูลด้านการบริหาร (Business Warehouse) ประกอบด้วยข้อมูลที่ใช้ในการวางแผนและตัดสินใจ ได้แก่ ข้อมูลเพื่อการบริหารด้านการเงินการคลังแบบ เชื่อมต่อข้อมูลแบบทันทีเวลา (Online Real Time) สำหรับนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ปลัดกระทรวง อธิบดีกรม ผู้ว่าราชการจังหวัด และผู้บริหารด้านการเงิน

ทั้งนี้ ในด้านภาพรวม ระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ จะแบ่งออกเป็น 5 ระบบงาน ดังนี้

1. ระบบบริหารงบประมาณ เป็นการรับข้อมูลการอนุมัติงบประมาณจากระบบ ระบบสารสนเทศทางธุรกิจ (Business Information System : BIS) ของสำนักงานงบประมาณ แต่การเปลี่ยนแปลงหรือการจัดสรรเงินจะทำในระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยข้อมูลดังกล่าวจะเชื่อมโยงกับระบบอื่นๆ เช่น ระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ระบบเบิกจ่ายเงิน ระบบบัญชี เป็นต้น

2. ระบบจัดซื้อจัดจ้าง เป็นการบันทึกการจัดซื้อ จัดจ้าง โดยระบบจะเชื่อมโยงกับระบบงบประมาณ เพื่อตรวจสอบวงเงินงบประมาณ และเชื่อมโยงกับระบบสินทรัพย์ถาวรกรณีที่เป็นการจัดซื้อสินทรัพย์ถาวรมูลค่าตั้งแต่ 5,000 บาทขึ้นไป

3. ระบบการเงินและบัญชี ประกอบด้วย 5 ระบบย่อย คือ ระบบการเบิกจ่ายเงิน ระบบการรับและนำส่งเงิน ระบบบริหารเงินสด ระบบบัญชีแยกประเภท และระบบสินทรัพย์ถาวร

4. ระบบบัญชีต้นทุน เป็นระบบที่จะให้ข้อมูลเพื่อการบริหาร โดยหน่วยงานต้องกำหนดโครงสร้างภายในหน่วยงานเป็นศูนย์ต้นทุน ศูนย์กำไร งานหลัก งานสนับสนุน และกิจกรรม เพื่อ

รองรับข้อมูลในส่วนที่เป็นค่าใช้จ่าย และกำหนดเกณฑ์การปันส่วนต้นทุน เพื่อใช้เป็นหลักในการปันส่วนต้นทุนให้แก่แต่ละผลผลิตที่เกี่ยวข้อง

5. ระบบบริหารบุคคล เป็นระบบที่รับข้อมูลบุคลากรสำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญ โดยรับข้อมูลการเปลี่ยนแปลงข้าราชการ การฝึกอบรม และการปรับโครงสร้างองค์กรจากส่วนราชการ และรับข้อมูลเงินบัญชีถือจ่ายจากกรมบัญชีกลาง

การบริหารงบประมาณเพื่อการศึกษา

1. ความหมายของ "งบประมาณ" ในมุมมองของนักวิชาการ นักเศรษฐศาสตร์จะมองงบประมาณในลักษณะของการมองใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดให้ได้รรถประโยชน์สูงสุด นักบริหารจะมองงบประมาณในลักษณะของกระบวนการหรือการบริหารงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

งบประมาณ หมายถึง แผนงานที่แสดงออกในรูปของตัวเงินสำหรับระยะเวลาหนึ่งอันแน่นอนเกี่ยวกับโครงการดำเนินงานของรัฐบาล

งบประมาณ คือ แผนเบ็ดเสร็จซึ่งแสดงออกในรูปของตัวเงินแสดงโครงการดำเนินงานทั้งหมดในระยะเวลาหนึ่งแผนนี้จะรวมถึงการกะประมาณบริการกิจกรรมโครงการและค่าใช้จ่ายตลอดจนทรัพยากรที่จำเป็นในการสนับสนุนในการดำเนินงานให้บรรลุตามแผนนี้ย่อมประกอบด้วยการกระทำ 3 ชั้นด้วยกัน คือ 1. การจัดเตรียม 2. การอนุมัติ และ 3. การบริหาร

งบประมาณมักเข้าใจว่าเป็นงบประมาณแผ่นดินที่รัฐจัดให้แท้จริงงบประมาณ คือ แผนการเงินของหน่วยงานทุกระดับที่กำหนดขึ้นเป็นแผนความต้องการในเรื่องบุคลากร พัสดุ และเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน

2. การบริหารงบประมาณ หมายถึง การควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามรายการและแผนงานหรืองานที่ฝ่ายบริหารได้รับอนุมัติงบประมาณมาใช้จ่ายจากรัฐสภาเพื่อป้องกันการรั่วไหลของเงินงบประมาณแผ่นดินจึงใช้วิธีการอนุมัติเงินประจำงวดในการเบิกจ่ายเงินการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินรวมตลอดถึงการรายงานผลต่างๆ ที่ใช้เพื่องานนั้นๆ

3. การจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษา

3.1 นโยบายรัฐบาลในด้านการศึกษาในทุกยุคทุกสมัยให้ความสำคัญต่อการศึกษา

3.2 การจัดสรรงบประมาณเพื่อศึกษามีความสำคัญสูงเป็นลำดับหนึ่งเกือบตลอดมาเมื่อเทียบกับงบประมาณด้านอื่นๆเช่นด้านเศรษฐกิจด้านอุตสาหกรรมด้านเกษตรด้านคมนาคม ฯลฯ

4. **งบประมาณสถานศึกษา** คือ แผนงานที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อประมาณการตัวเลขนรายรับและรายจ่ายในการดำเนินงานต่างๆ ของสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายในช่วงเวลาที่กำหนด

งบประมาณสถานศึกษาประกอบด้วยงานที่สำคัญ 3 ประการคือ

- 4.1 การประมาณรายรับรายจ่ายไว้ล่วงหน้า
- 4.2 การกำหนดงานหรือโครงการที่จะจัดทำทั้งหมด
- 4.3 การระบุช่วงเวลาที่จะชัดเจนว่าวงเงินที่ประมาณการไว้เพื่อดำเนินงานจะใช้เวลาเท่าไร เช่น ครึ่งปี หนึ่งปี หรือห้าปี

5. **ความสำคัญของงบประมาณสถานศึกษา** สถานศึกษาเป็นองค์กรที่ผลิตคนให้มีคุณภาพโดยอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่หรือแสวงหาเพิ่มเติมงบประมาณเป็นแผนการใช้จ่ายทรัพยากรของสถานศึกษาจึงมีความสำคัญ ดังนี้

5.1 ใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารสถานศึกษา ทั้งงานวิชาการ งานธุรการ งานกิจการนักเรียน งานบุคลากร งานชุมชน จำเป็นต้องใช้เงินทั้งสิ้น

5.2 ช่วยให้ผู้สามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น วิธีการของงบประมาณจะเป็นเครื่องมือในการใช้จ่ายหรือจัดสรรให้มีประสิทธิภาพสูงสุดคือมีการวางแผนการใช้จ่ายให้สอดคล้องกับรายรับรวมทั้งมีการจัดลำดับความสำคัญของงานโครงการกิจกรรมต่างๆ

5.3 เป็นประโยชน์ในการตรวจสอบดูแลการปฏิบัติงานว่าผลงานกับเงินที่ใช้จ่ายสอดคล้องกันหรือไม่ เนื่องจากงบประมาณสถานศึกษาเกี่ยวข้องกับงานอื่น เช่น กิจการนักเรียนในเรื่องการนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ต้องใช้จ่ายเงินจากงบประมาณ ในด้านวิชาการต้องอาศัยเงินงบประมาณในการจัดซื้อสื่อ และอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน อย่างไรก็ตามการบริหารงานด้านธุรการ การเงินและพัสดุของผู้บริหารโรงเรียน ถ้าบริหารผิดพลาดจะเกี่ยวข้องกับระเบียบ วินัย กองวินัยได้รวบรวมข้อมูลสถิติการทำผิดวินัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ ซึ่งล้วนแต่เป็นผู้บริหารทั้งสิ้น มีการลงโทษตั้งแต่ตัดเงินเดือน ภาคทัณฑ์และว่ากล่าวตักเตือน

6. **ประเภทของงบประมาณสถานศึกษา** มีอยู่ 2 ประเภทคือ

6.1 งบประมาณแผ่นดินเป็นเงินรายรับจากงบประมาณแผ่นดิน มี 2 ลักษณะ

6.1.1 เงินงบกลาง เบิกจ่ายจากกรมบัญชีกลางกระทรวงการคลัง เช่น เงินช่วยเหลือค่าเล่าเรียนบุตร เงินค่ารักษาพยาบาล เงินบำเหน็จบำนาญ เงินช่วยค่าครองชีพ เป็นต้น

6.1.2 เงินรายจ่ายของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจเป็นรายจ่ายที่รัฐบาลจัดสรรให้แก่ส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจ แบ่งเป็น 11 หมวด คือ

- 1 หมวดเงินเดือน เงินที่จ่ายให้แก่ข้าราชการเป็นรายเดือน
- 2 หมวดค่าจ้างประจำ เงินที่จ่ายให้แก่ลูกจ้างประจำ
- 3 หมวดค่าจ้างชั่วคราว เงินที่จ่ายเป็นค่าแรงสำหรับการทำงานปกติของแก่ลูกจ้างชั่วคราว
- 4 หมวดค่าตอบแทน เงินที่จ่ายตอบแทนให้แก่ผู้ปฏิบัติงานให้ทางราชการเช่น ค่าเช่าบ้าน ค่าอาหารทำงานนอกเวลา ค่าสอนพิเศษ
- 5 หมวดค่าใช้สอย ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่ายานพาหนะ ค่าที่พัก ค่าซ่อมแซม อาคารสถานที่ และครุภัณฑ์
- 6 หมวดค่าสาธารณูปโภค ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา
- 7 หมวดค่าวัสดุ ค่าใช้จ่ายซื้อสิ่งของต่างๆ เช่น กระดาษ หลอดไฟ
- 8 หมวดค่าครุภัณฑ์ รายจ่ายเพื่อซื้อสิ่งของที่คงทนใช้ได้ยาวนาน เช่น คอมพิวเตอร์ โต๊ะ เก้าอี้
- 9 หมวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง รายจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งที่ดินและสิ่งก่อสร้าง
- 10 หมวดเงินอุดหนุนเงินที่จ่ายเพื่อช่วยเหลือบุคคล หรือ องค์กร เช่น ช่วยเด็กที่ขาดแคลน ช่วยบูรณะวัด ช่วยมูลนิธิต่างๆ
- 11 หมวดรายจ่ายอื่น รายจ่ายที่ไม่เข้าลักษณะของหมวดใดหมวดหนึ่ง เช่น ราชการลับ

6.2 เงินนอกงบประมาณ เงินที่สถานศึกษาได้รับนอกเหนือจากเงินงบประมาณแผ่นดิน เช่น เงินบริจาค เงินที่ได้จากการขายผลผลิตของสถานศึกษา เงินทุนจากหน่วยงาน หรือบุคคลมอบให้เป็นทุนการศึกษา

7. คุณสมบัติของผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเงิน

- 7.1 ชื่อสัตย์สุจริตในหน้าที่การงาน
- 7.2 มีความรู้ความสามารถในงานการเงิน เช่น สำเร็จการศึกษาทางบัญชีหรือการเงิน การธนาคาร
- 7.3 มีความละเอียดรอบคอบ
- 7.4 ไม่มีหนี้สินส่วนตัว
- 7.5 มีมนุษยสัมพันธ์ดี
- 7.6 มีอารมณ์มั่นคง

7.7 มีความรับผิดชอบสูง

8. ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ

8.1 ปัญหาที่พบ คือ บุคลากรที่ทำหน้าที่ทางการเงินไม่มีความรู้เกี่ยวกับงานการเงิน และบัญชีของโรงเรียนรวมทั้งขาดการนิเทศด้านการบริหารงานงบประมาณ

8.2 การบริหารด้านการเงินและการบัญชีสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบพบว่าสถานศึกษาบางแห่งได้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ให้รับผิดชอบทั้งด้านการเงินและการบัญชีในคนเดียวกันจึงเกิดปัญหาการทุจริตขึ้น

8.3 ชั่วโมงสอนของครูผู้ปฏิบัติงานด้านธุรการการเงินมากทำให้ครูผู้นั้นทำหน้าที่ในงานธุรการการเงินได้ไม่เต็มที่

8.4 งบประมาณการศึกษาส่วนใหญ่เป็นหมวดเงินเดือนทำให้สัดส่วนงบประมาณสำหรับการพัฒนาด้านคุณภาพมีน้อย

8.5 สถิติการทำคามผิดวินัยที่เกี่ยวข้องกับการเงินล้วนแต่เป็นผู้บริหารทั้งสิ้น

9. การบริหารวัสดุ/อุปกรณ์การศึกษา

9.1 การจัดหา การซื้อ การจ้าง การซื้อ การจ้างทำโต๊ะ-เก้าอี้ จ้างประกอบคอมพิวเตอร์ การจ้างซ่อมแซมอุปกรณ์การศึกษา

9.2 การใช้ การดูแลการใช้อย่างประหยัด การแนะนำการใช้ให้ถูกวิธี การระมัดระวังการใช้ไม่ให้ชำรุดเสียหาย

9.3 การบำรุงรักษา การทำความสะอาดหลังจากการใช้ การซ่อมแซมวัสดุ/ อุปกรณ์ต่างๆ ที่ชำรุด

9.4 การควบคุมและการจำหน่าย

9.4.1 การควบคุม คือ การบันทึกบัญชี หรือทะเบียนเพื่อควบคุมวัสดุ/ อุปกรณ์ การตรวจสอบให้ตรงกับบัญชี หรือทะเบียน

9.4.2 การจำหน่าย การขาย การแจกจ่าย การแปรสภาพเมื่อชำรุด หรือทำลาย

10. ปัญหาการบริหารวัสดุ/อุปกรณ์การศึกษา

10.1 การจัดทำทะเบียนวัสดุไม่ถูกต้องตามระเบียบ และไม่เป็นปัจจุบัน

10.2 ปัญหาการขาดแคลนเจ้าหน้าที่พัสดุที่มีความรู้ ความเข้าใจ มีความสามารถ มีทักษะ มีบุคลิกภาพที่ดี และมีคุณสมบัติที่เหมาะสม

10.3 การจัดสรรวัสดุ ไม่สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนที่เสนอขอในแต่ละปีการศึกษา ทำให้มีปัญหาการขาดแคลนวัสดุที่จำเป็นต้องใช้ในโรงเรียน

10.4 วัสดุ/อุปกรณ์การศึกษาจัดซื้อมาแล้วไม่ได้ใช้ หรือใช้น้อยมาก

10.5 ไม่มีการซ่อมแซมวัสดุ/อุปกรณ์การศึกษาที่ชำรุดต่างๆ ที่ซ่อมแซมได้ทำให้สูญเสียโดยเปล่าประโยชน์

10.6 ขาดอุปกรณ์การศึกษาประเภทคอมพิวเตอร์และเครื่องมือสื่อสารและวัสดุ/อุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้

ระบบสารสนเทศ/แนวคิดเกี่ยวกับระบบสารสนเทศทางการบัญชี

1. ระบบสารสนเทศ ข้อมูลและสารสนเทศ (Data and Information) คือ ทรัพยากรที่สำคัญขององค์กร เช่นเดียวกับพนักงานขององค์กร ผู้บริหาร หรือสินทรัพย์อื่นๆ องค์กรที่มีระบบการจัดเก็บ จัดการ และนำเสนอสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพจะทำให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจได้ดียิ่งขึ้น สามารถนำพาธุรกิจไปสู่ความได้เปรียบคู่แข่ง และสามารถแสวงหาโอกาสทางธุรกิจได้ดีกว่า ระบบสารสนเทศทางการบัญชีจะเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรขององค์กร แล้วนำมาแปรสภาพให้กลายเป็นสารสนเทศสำหรับการตัดสินใจ คำว่า สารสนเทศ จึงแตกต่างจากข้อมูล ตรงที่ใช้สารสนเทศนั้น ยกตัวอย่างเช่น คอมพิวเตอร์แบบพกพาตามขนาดและประสิทธิภาพที่ต้องการราคาเครื่องละ 86,000 บาท นี่คือนั่นที่เราเรียกว่า ข้อมูลดิบ ถ้าเรานำข้อมูลนี้มาบอกกับพนักงานบัญชีคนหนึ่งขององค์กรหรือผู้บริหารระดับสูงคนหนึ่งขององค์กร ข้อมูลนี้จะไม่ใช่สารสนเทศสำหรับเขาเหล่านั้น ทั้งๆ ที่ข้อมูลนี้เป็นความจริงแต่ผู้ใช้ไม่ได้ใช้ข้อมูลในการตัดสินใจทางธุรกิจ ข้อมูลนี้จึงเป็นข้อมูลที่มีสาระสำคัญ ถ้านำข้อมูลเดียวกันนี้ไปแจ้งแก่ผู้จัดการฝ่ายจัดซื้อของหน่วยงานที่เพิ่งได้รับอนุมัติงบประมาณให้จัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีขนาดและประสิทธิภาพตามที่ระบุ ข้อมูลเกี่ยวกับราคาของคอมพิวเตอร์ข้างต้นจะกลายเป็นสารสนเทศสำหรับผู้จัดการฝ่ายจัดซื้อทันที ดังนั้นสารสนเทศทุกตัวจะต้องเป็นข้อมูลที่ถูกจัดเก็บอย่างครบถ้วนมาก่อน แต่ข้อมูลนั้นจะกลายเป็นสารสนเทศหรือไม่ ขึ้นอยู่กับผู้ใช้ข้อมูลนั้น ระบบสารสนเทศที่ดีจะต้องสามารถจัดเก็บข้อมูลได้อย่างครบถ้วน สามารถแปรสภาพข้อมูลหรือกลั่นกรองข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ ให้กลายเป็นสารสนเทศที่มีสาระสำคัญแก่ผู้ใช้แต่ละคนในการตัดสินใจทางธุรกิจ ในความเป็นจริง ข้อมูลและสารสนเทศมีความหมายที่แตกต่างกัน ข้อมูล คือ ข้อมูลดิบซึ่งประกอบด้วยกลุ่มอักขระที่นำมารวมกันและมีความหมายในตัวเองเพื่อใช้อธิบายสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่ยังไม่ได้ออกให้เกิดประโยชน์ ในขณะที่ สารสนเทศ เป็นการนำข้อมูลมาประมวลผลเพื่อจัดการกับข้อมูลอย่างมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศที่สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ (พลพฐ ปิยวรรณ และ สุภาพร เจริญเยี่ยม, 2550, หน้า 8)

ระบบสารสนเทศประกอบด้วย 5 ส่วน

1. ฮาร์ดแวร์ (Hardware) อุปกรณ์ที่ใช้ในการประมวลผลข้อมูลเพื่อสร้างสารสนเทศ เรียกว่า ฮาร์ดแวร์ ได้แก่ คีย์บอร์ด เมาส์ จอภาพ หน่วยระบบ และอุปกรณ์อื่นๆ ฮาร์ดแวร์จะถูกควบคุมโดยซอฟต์แวร์

2. ซอฟต์แวร์ (Software) ประกอบด้วยคำสั่งหลายๆ คำสั่งที่บอกให้คอมพิวเตอร์รู้ว่า จะต้องทำงานตามขั้นตอนอย่างไร ซอฟต์แวร์เป็นอีกชื่อหนึ่งของโปรแกรม จุดประสงค์ของซอฟต์แวร์คือแปลงข้อมูล หรือข้อเท็จจริงที่ยังไม่ผ่านการประมวลผลให้อยู่ในรูปของสารสนเทศ หรือข้อเท็จจริงที่ผ่านการประมวลผลแล้ว

3. ข้อมูล (Data) หมายถึง ข้อมูลดิบ (raw data) หรือข้อเท็จจริงที่ยังไม่ผ่านการประมวลผล รวมถึงข้อความ ตัวเลข รูปภาพ และเสียง ตัวอย่างเช่น จำนวนชั่วโมงที่เราทำงาน และอัตราค่าแรง เป็นต้น ข้อมูลที่ผ่านการประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ เราเรียกว่า สารสนเทศ ตัวอย่างของสารสนเทศ เช่น ค่าจ้างที่เราได้รับในแต่ละสัปดาห์ เป็นต้น

4. บุคลากร (People) จากข้อเท็จจริงพบว่าทุกๆ อย่างที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์จะต้องกระทำโดยบุคลากร หรือผู้ใช้ (end user) ทั้งสิ้น ดังนั้นบุคลากรจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งของระบบสารสนเทศ

5. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Procedure) เป็นกฎหรือแนวทางสำหรับบุคลากรในการใช้ ซอฟต์แวร์ ฮาร์ดแวร์ และข้อมูล อาจรวมถึงคู่มือการใช้ซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์ ที่ผู้ชำนาญด้านคอมพิวเตอร์เขียนขึ้นด้วย

นอกจากส่วนประกอบดังกล่าว ระบบคอมพิวเตอร์ทุกวันนี้มักมีเพิ่มขึ้นอีกส่วน ได้แก่ ภาวะเชื่อมโยง (Connectivity) ซึ่งเป็นตัวที่ทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์สามารถเชื่อมโยงกันและแลกเปลี่ยนสารสนเทศกันได้ การเชื่อมโยงสามารถทำงานโดยผ่านสายโทรศัพท์ สายเคเบิล หรืออากาศ ภาวะเชื่อมโยงช่วยให้ผู้ใช้ขยายความสามารถและประโยชน์ของระบบสารสนเทศออกไปได้ ในระบบคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่จะมีผู้ชำนาญพิเศษในการทำหน้าที่เขียนระเบียบปฏิบัติการ พัฒนาซอฟต์แวร์ และจัดเก็บข้อมูล แต่ในระบบไมโครคอมพิวเตอร์ผู้ใช้จะเป็นผู้ปฏิบัติในส่วนต่างๆ เหล่านี้เอง ดังนั้น ผู้ใช้จึงต้องเข้าใจถึงความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ : ไอที (Information Technology : IT) ซอฟต์แวร์ ฮาร์ดแวร์ และข้อมูล (ทิโมที เจ. โอเลียรี และ ลินดา ไอ. โอเลียรี, 2547, หน้า 3)

2. แนวคิดเกี่ยวกับระบบสารสนเทศทางการบัญชี (Accounting Information System : AIS)

2.1 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับงานสอบบัญชี ในปัจจุบันเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ สารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทอย่างสูงในวงการธุรกิจโดยเฉพาะการประมวลผลข้อมูล

เพื่อใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจทางธุรกิจ ซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีทุกแขนงเนื่องจากเป็นผู้ที่มีหน้าที่โดยตรงในการเสนอข้อมูลทางการเงินต่อบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับธุรกิจงานสอบบัญชีเป็นงานที่ต้องตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลทางการเงินเพื่อให้ผู้ใช้ข้อมูลได้ความมั่นใจในความถูกต้องครบถ้วนอย่างเพียงพอที่จะใช้ในการตัดสินใจทางธุรกิจ ในกรณีที่เกิดการมีการใช้คอมพิวเตอร์ประมวลผลข้อมูล การสอบบัญชีจะต้องมีการปรับกระบวนการทำงานให้สอดคล้องและเหมาะสม ทั้งนี้จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่กำหนดโดยสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีแห่งประเทศไทยด้วย

2.2 มาตรฐานการสอบบัญชี/การตรวจสอบระบบสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์
มาตรฐานการสอบบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบระบบสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์มี 2 ฉบับ ได้แก่ มาตรฐานการสอบบัญชีรหัส 401 “การสอบบัญชีในสภาพแวดล้อมของระบบสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์” กำหนดเกี่ยวกับการสอบบัญชีกิจการที่ประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์

2.3 การประมวลผลสารสนเทศกับการตรวจสอบ การที่สหกรณ์นำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้ในการบริหารจัดการนั้น สิ่งที่ส่งผลกระทบต่องานตรวจสอบมากที่สุด คือ ระบบการประมวลผล เพราะการประมวลผลเป็นกระบวนการที่ทำโดยโปรแกรมที่ขาดร่องรอยการตรวจสอบที่มองเห็นด้วยตาจึงยากต่อการเข้าใจ นอกจากนี้การประมวลผลได้เปลี่ยนรูปแบบหลักฐานทางบัญชีให้อยู่ในแฟ้มคอมพิวเตอร์ ไม่ใช่หลักฐานทางกระดาษอย่างเช่นการประมวลผลด้วยมือ ดังนั้น การตรวจสอบว่าผลลัพธ์ที่ได้จากการประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์มีความน่าเชื่อถือได้หรือไม่ผู้ตรวจสอบจำเป็นต้องเข้าใจหลักการพื้นฐานการประมวลผล วิธีการบันทึกข้อมูล เพิ่มข้อมูล รวมทั้งควรเข้าใจการประมวลผลสารสนเทศทางการบัญชีด้วย

2.4 ระบบสารสนเทศทางบัญชี (Accounting Information System) หมายถึง ระบบคอมพิวเตอร์ของสหกรณ์ที่ใช้ในการประมวลผล สะสมยอดจัดประเภท วิเคราะห์ และรายงานผลจากรายการ หรือกิจกรรมทางบัญชีเพื่อเป็นระบบสารสนเทศให้แก่ ผู้ใช้ทั้งภายใน และภายนอกสหกรณ์ ผลลัพธ์ที่สำคัญที่เกิดจากระบบสารสนเทศทางการบัญชี คือ งบการเงิน ประกอบด้วยงบดุลเป็นงบแสดงฐานะทางการเงิน งบกำไรขาดทุนเป็นงบแสดงผลการดำเนินงานในแต่ละรอบปีบัญชี การประมวลผลเพื่อให้ได้สารสนเทศทางการบัญชีของสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจเพื่อจัดหาสินค้ามาจำหน่ายเกิดจากระบบงานต่างๆ ดังต่อไปนี้

2.4.1 ระบบบัญชีแยกประเภท

2.4.2 ระบบการจำหน่ายสินค้า

2.4.3 ระบบลูกหนี้การค้า

2.4.4 ระบบการซื้อสินค้า

2.4.5 ระบบเจ้าหน้าที่การค้า

2.4.6 ระบบสินค้าคงคลัง

2.5 ระบบสารสนเทศแบบบูรณาการ (Integrated System) การประมวลผลของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้เจริญก้าวหน้ามาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งการประมวลผล และรวมสารสนเทศของทุกแผนกงานเข้าด้วยกันมีเป้าหมายสูงสุด คือ การได้ระบบสารสนเทศแบบบูรณาการ (Integrated System) เพื่อให้สามารถเสนอสารสนเทศที่เพียงพอและทันต่อการใช้ประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร ลักษณะของระบบสารสนเทศแบบบูรณาการ คือ การเชื่อมโยงระบบงานแต่ละระบบงานเข้าด้วยกัน โดยมีระบบบัญชีแยกประเภททั่วไปเป็นระบบกลางที่เชื่อมโยงให้ข้อมูลที่ถูกรับที่มาจากแต่ละระบบวิ่งเข้ามายังระบบบัญชีแยกประเภท เพื่อประมวลผลออกมาในรูปแบบของงบการเงิน ซึ่งจะอำนวยความสะดวกให้ผู้บริหารได้ผลการประเมินในภาพรวมของสหกรณ์ได้ตลอดเวลา การประมวลผลในลักษณะนี้เป็นการควบคุมข้อมูลทุกส่วนตั้งแต่แผนกหน้าร้าน (Front Office) จนถึงระบบหลังร้าน (Back Office)

2.6 ระบบ ณ จุดขาย (Point of Sales : POS) เป็นเทคโนโลยีการบันทึกข้อมูลที่ทันสมัยสำหรับการขายสินค้าเป็นระบบที่บันทึกการขายสินค้าทันทีที่ลูกค้านำเงินมาจ่ายเพื่อซื้อสินค้า โปรแกรมจะบันทึกการขายสินค้าพร้อมบันทึกการรับเงิน และลดยอดคงเหลือของสินค้าในกรณีขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ โปรแกรมจะบันทึกการขายสินค้าพร้อมกับบันทึกยอดลูกหนี้และลดยอดสินค้าคงเหลือ การประมวลผลเช่นนี้เป็นการควบคุมเงินสด ลูกหนี้ และสินค้าคงเหลือได้ในเวลาเดียวกัน อย่างไรก็ตามการที่จะใช้ระบบ ณ จุดขาย ให้เกิดประสิทธิผลนั้นควรใช้กับสินค้าที่มีรหัสแท่ง (Barcode) และจะต้องมีอุปกรณ์นำเข้าข้อมูลที่รวดเร็ว และแม่นยำ คือ เครื่องอ่านรหัสแท่ง (Barcode Scanner) การประมวลผลจะเป็นลักษณะประมวลผลทันที (Real time Processing) โดยผลของการประมวลผลของระบบ ณ จุดขาย นี้ จะมีการปรับปรุงเพิ่มข้อมูลบัญชีขายสินค้า ลูกหนี้การค้าเงินสด และสินค้าคงคลังในเวลาเดียวกัน

2.7 การตรวจสอบการบริหารจัดการทางการเงินการบัญชี การบริหารการเงินการบัญชีของส่วนราชการ ได้มีการปรับเปลี่ยนจากระบบเดิมมาใช้ระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) เพื่อยกระดับการบริหารงานการเงินการคลังให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผล โดยระบบดังกล่าวประกอบด้วยระบบปฏิบัติงาน 5 ระบบ คือ ระบบงบประมาณ ระบบจัดซื้อจัดจ้าง ระบบการเงินและบัญชี ระบบต้นทุน และระบบบริหารทรัพยากรบุคคล ซึ่งในส่วนของระบบการเงินการบัญชีจะประกอบด้วยระบบงานย่อย 5 ระบบ คือ

2.7.1 ระบบเบิกจ่าย (Accounting Payable : AP) เป็นระบบงานเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูลการขอเบิกเงินจากกรมบัญชีกลาง/สำนักงานคลังจังหวัดทั้งที่เป็นเงินงบประมาณและ

เงินนอกงบประมาณ โดยการขอเบิกเงินจากคลัง ส่วนราชการสามารถขอรับเงินได้ 2 วิธี คือให้ กรมบัญชีกลางโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของเจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิโดยตรง หรือโอนเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของส่วนราชการเพื่อจ่ายต่อกับเจ้าหน้าที่ หรือผู้มีสิทธิ ซึ่งระบบดังกล่าวจะช่วยให้ การเบิกจ่ายเงินจากคลังมีความสะดวกรวดเร็วขึ้น โดยการปฏิบัติงานในระบบเบิกจ่ายเงินจะ เชื่อมโยงกับระบบจัดซื้อจัดจ้าง และระบบงบประมาณซึ่งทำให้สามารถตรวจสอบยอดเงิน งบประมาณคงเหลือได้ทันที และเป็นการลดเอกสารการเบิกจ่ายระหว่างส่วนราชการกับ กรมบัญชีกลาง/สำนักงานคลังจังหวัด

2.7.2 ระบบรับและนำส่งเงิน (Receipt Process : RP) เป็นระบบงานที่เกี่ยวกับการ จัดเก็บและนำส่งเงินรายได้แผ่นดิน รายได้เงินนอกงบประมาณ และเงินงบประมาณเบิกเกิน ส่งคืน ซึ่งเงินที่จัดเก็บดังกล่าวส่วนราชการจะต้อง นำส่งหรือนำฝากคลัง โดยการฝากเข้าบัญชีเงิน ฝากธนาคารของกรมบัญชีกลาง หรือสำนักงานคลังจังหวัด ที่ธนาคารกรุงไทยและดำเนินการ บันทึกรับรู้รายได้ และการนำส่งเป็นเงินคงคลัง หรือเงินฝากคลังแล้วแต่กรณี

2.7.3 ระบบบัญชีแยกประเภท (General Ledger : GL) เป็นระบบงานที่เกี่ยวกับการ รับข้อมูลจากระบบงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ระบบจัดซื้อจัดจ้าง ระบบเบิกจ่าย ระบบรับและ นำส่งเงิน และระบบสินทรัพย์ถาวร และอีกส่วนหนึ่งเป็นผลจากการบันทึกบัญชีหรือปรับปรุง รายการบัญชี ซึ่งระบบจะผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้องและทำการประมวลผลเมื่อ สิ้นวัน/สิ้นเดือน การปิดงวดบัญชีประจำเดือนและประจำปีโดยหน่วยงานสามารถเรียกดูรายงาน การประมวลผลทางบัญชี ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง

2.7.4 ระบบบริหารเงินสด (Cash Management : CM) เป็นระบบงานที่เกี่ยวกับการ กระทบยอดข้อมูลด้านการรับและนำส่งเงิน และการกระทบยอดข้อมูลการเบิกจ่ายเงินเพื่อใช้ ในการประเมินสภาพคล่องในการบริหารเงินสดของหน่วยงาน ซึ่งจะส่งผลทำให้การบริหารเงินสด ของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.7.5 ระบบสินทรัพย์ถาวร (Fixed Asset : FA) เป็นระบบงานที่เกี่ยวกับการ บันทึกและควบคุมสินทรัพย์ในภาพรวมของหน่วยงาน โดยเริ่มจากการสร้างข้อมูลหลักสินทรัพย์ การบันทึกการได้มาของสินทรัพย์ถาวรจากการจัดซื้อจัดจ้าง หรือจากการรับบริจาค การตัดจำหน่าย สินทรัพย์ออกจากบัญชี การประมวลผลสินทรัพย์ และการประมวลผลค่าเสื่อมราคาเมื่อสิ้นเดือน/ สิ้นปีโดยหน่วยงานสามารถเรียกดูข้อมูลและรายงานที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ได้ ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง

ระบบปฏิบัติงานการเงินการบัญชีทั้ง 5 ระบบที่กล่าวข้างต้น ทุกระบบมีการปฏิบัติงานที่ เชื่อมโยงกัน การนำข้อมูลเข้าระบบจะนำเข้าเพียงครั้งเดียว (Single Entry) และระบบจะบันทึก รายการที่เกี่ยวข้องให้โดยอัตโนมัติ ดังนั้น ส่วนสำคัญของการปฏิบัติงานในระบบบริหารการเงิน

การคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ จึงอยู่ที่ กระบวนการบันทึกข้อมูลเข้าสู่ระบบ หากการบันทึกข้อมูลเข้าสู่ระบบครบถ้วน ถูกต้อง การประมวลผลในระบบงานที่เกี่ยวข้องย่อมถูกต้องด้วย หน่วยงานจึงควรกำหนดให้มีการควบคุมภายในเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อป้องกัน หรือลดความเสี่ยงที่จะเกิดจากการปฏิบัติงานซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ในการปฏิบัติงาน

ในการตรวจสอบการบริหารจัดการทางการเงินการบัญชี นอกเหนือจากการตรวจสอบว่าหน่วยรับตรวจปฏิบัติตามถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่กำหนดแล้วผู้ตรวจสอบจะต้องทำการประเมินสภาพแวดล้อมทั่วไปของหน่วยรับตรวจทั้งด้านโครงสร้างบุคลากร การมอบหมายงานและการควบคุม/กำกับ/ดูแลการปฏิบัติงาน รวมทั้งทำการสอบทานระบบการควบคุมภายในเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการเงิน/การบัญชีของหน่วยรับตรวจ เพื่อวิเคราะห์ว่ามีการปฏิบัติงานในชั้นตอนใดที่มีจุดอ่อนหรือความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานและความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน เพื่อเสนอแนะแนวทางในการกำหนดวิธีการหรือมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมที่จะช่วยป้องกัน หรือลดความเสี่ยงให้แก่หน่วยรับตรวจ

2.8 ระบบการควบคุมภายในเกี่ยวกับงานการเงิน การควบคุมภายในตามแนวคิดของคณะกรรมการร่วมของสถาบันวิชาชีพ 5 สถาบันในประเทศสหรัฐอเมริกา (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission : COSO) เป็นอีกหนึ่งแนวคิดที่ได้รับการยอมรับ และมีการนำไปประยุกต์ในระดับสากลและรวมถึงประเทศไทยด้วย คณะกรรมการร่วมของสถาบันวิชาชีพ 5 สถาบันในประเทศสหรัฐอเมริกา (COSO) ได้ให้ความหมายและวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน ดังนี้

การควบคุมภายในที่สำคัญ คือ เป็นกระบวนการซึ่งร่วมกันจัดทำให้บังเกิดผลโดยคณะกรรมการผู้บริหาร และบุคคลอื่นๆ ขององค์กร ถูกออกแบบขึ้นมาเพื่อให้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลเกี่ยวกับการบรรลุวัตถุประสงค์ซึ่งมี 3 ประการดังต่อไปนี้

- 2.8.1 ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงาน (Effectiveness and Efficiency of operations)
- 2.8.2 ความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน (Reliability of financial reporting)
- 2.8.3 การปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบ (Compliance with applicable laws and regulations)

ตามแนวคิดของ คณะกรรมการร่วมของสถาบันวิชาชีพ 5 สถาบันในประเทศสหรัฐอเมริกา (COSO) การควบคุมภายใน ประกอบด้วย องค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ ที่มีความ

เกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน องค์ประกอบเหล่านี้ได้มาจากแนวทางที่ผู้บริหารดำเนินธุรกิจและมีการเชื่อมโยงเข้ากับกระบวนการทางการบริหาร ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)
2. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)
3. กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)
4. สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)
5. การติดตามประเมินผล (Monitoring)

2.9 คณะกรรมการร่วมของสถาบันวิชาชีพ 5 สถาบันในประเทศสหรัฐอเมริกา (COSO) แบ่งการควบคุมออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

2.9.1 การควบคุมแบบเป็นทางการ (Hard Controls) การควบคุมแบบเป็นทางการเป็นการควบคุมที่มีการกำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อการควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานต่างๆ ที่มองเห็นได้อย่างชัดเจน เช่น การกำหนดนโยบาย และคู่มือการปฏิบัติงาน การแบ่งแยกหน้าที่ การอนุมัติรายการ และการใช้รหัสลับ เป็นต้น

2.9.2 การควบคุมแบบไม่เป็นทางการ (Soft Controls) การควบคุมแบบไม่เป็นทางการ เป็นการควบคุมที่ช่วยเสริมสร้างสภาพแวดล้อม การควบคุมให้เกิดขึ้นด้วยค่านิยมที่ดี ความเปิดเผย ความร่วมมือกัน ความซื่อสัตย์ ความมีจริยธรรม ความรู้ความสามารถ ภาวะความเป็นผู้นำ และจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบอย่างโปร่งใส และตรวจสอบได้ ของบุคลากรทุกคนในองค์กร ซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรมและมองเห็นได้ไม่ชัดเจน เช่น การประชุมชี้แจงผลการดำเนินงาน การสื่อสารแบบสองทาง และการแสดงตัวอย่างที่ดีของผู้นำ เป็นต้น

2.10 การใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานการเงินและบัญชี กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์ (2550) ได้กล่าวถึง พัฒนาการของเทคโนโลยีทำให้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์ของการทำงานความสามารถในการควบคุมเทคโนโลยีให้สนองนโยบายและความต้องการของผู้บริหารเป็นสิ่งที่ท้าทายนักบริหารขณะนี้เป็นอย่างมาก ในระยะเริ่มต้นของการใช้เทคโนโลยีผู้บริหารบางท่านต่อต้านการขยายตัวของการใช้เทคโนโลยีเพื่อให้องค์กรและตนเองมีการปรับตัว แต่ในปัจจุบันการใช้เทคโนโลยีถือเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานในทุกระดับตั้งแต่ระดับแรงงานจนถึงระดับวิชาชีพชั้นสูง การขยายตัวการใช้เทคโนโลยีไปสู่ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่างๆ ผู้บริหารจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องเผชิญกับสภาพการณ์ของการทำงานในสิ่งแวดล้อมที่ใช้เทคโนโลยีมากขึ้นแบบแผนการทำงานของผู้บริหารจึงต้องเปลี่ยนไปด้วยเทคโนโลยีที่สามารถรวบรวมข้อมูล เก็บข้อมูล นำเสนอข้อมูลและเผยแพร่ข้อมูลอย่างรวดเร็ว ผลักดันให้ผู้บริหารบางครั้งต้องมีการตัดสินใจที่รวดเร็ว

สรุปได้ว่า การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานการเงินสามารถช่วยผู้บริหารให้ทำงานได้สะดวก รวดเร็ว ประหยัดเวลา โดยเฉพาะการนำคอมพิวเตอร์มาใช้จะช่วยให้การบันทึกการลงบัญชีเป็นไปอย่างมีระบบและต่อเนื่องสามารถเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลทั้งหลายเพื่อเก็บไว้เป็นฐานข้อมูลของโรงเรียนซึ่งจะสะดวกในการเรียกใช้และการวางแผนงบประมาณของโรงเรียน

ประวัติความเป็นมาของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

1. ความเป็นมาของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

พ.ศ. 2523 มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ กรมสามัญศึกษา กำหนดให้มีกองการศึกษาพิเศษ รับผิดชอบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการและผู้ด้อยโอกาส จึงแบ่งออกเป็นฝ่ายส่งเสริมการศึกษาพิเศษ และฝ่ายส่งเสริมการศึกษาสงเคราะห์

พ.ศ. 2541 ได้ออกพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ กรมสามัญศึกษา เป็นกองการศึกษาเพื่อคนพิการและกองการศึกษาสงเคราะห์ เพื่อให้มีการจัดการศึกษาให้แก่คนพิการและผู้ด้อยโอกาสอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

พ.ศ. 2546 เนื่องจากได้มีการปฏิรูประบบราชการขึ้น จึงได้มีการเริ่มปรับโครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวม 3 กรม คือ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษา และกรมวิชาการ และออกกฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการจัดตั้งสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยรวมกองการศึกษาเพื่อคนพิการ และกองการศึกษาสงเคราะห์เข้าด้วยกัน

2. บทบาทอำนาจหน้าที่ของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

2.1 รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลและประสานการจัดทำข้อเสนอ นโยบายและแผนการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาส ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาปฐมวัย นโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องรวมทั้งประเมินและรายงานผลการจัดการศึกษาพิเศษต่อคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาพิเศษ/คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระทรวงศึกษาธิการ

2.2 ประสานงาน ส่งเสริมและดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการการศึกษาเพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาส จัดระบบสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับกองทุนการศึกษาสำหรับคนพิการและผู้ด้อยโอกาส

2.3 ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการวิจัยพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และการเรียนรู้ของคนพิการและผู้ด้อยโอกาส

2.4 ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการของคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาพิเศษ

2.5 ปฏิบัติงานร่วมกัน หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรืองานที่ได้รับมอบหมาย

3. ยุทธศาสตร์สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

3.1 การพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการการศึกษาเพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาส

3.2 การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการให้บริการทางการศึกษาและการฝึกอบรมเพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาสสามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น สามารถประกอบอาชีพและพึ่งตนเองได้ตามศักยภาพ

3.3 การพัฒนาครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาส ให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องคนพิการและผู้ด้อยโอกาส สามารถบริหารจัดการ บริหารหลักสูตรและวางแผนการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.4 การผลิต พัฒนากระจายสื่อเทคโนโลยีการศึกษาและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการให้ทั่วถึง เพียงพอและเหมาะสม ตามความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล

3.5 การประสานเครือข่ายการทำงานระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกประเทศ รวมทั้งการระดมทรัพยากรในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาส

4. สถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

4.1 ศูนย์การศึกษาพิเศษมีหน้าที่จัดและส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาแก่คนพิการ ตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต ในลักษณะให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนเรียนร่วม โรงเรียนเฉพาะความพิการ ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ โดยแบ่งการให้บริการออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

4.1.1 เด็กพิการที่มารับบริการที่ศูนย์ฯ แบบไป-กลับ และแบบประจำหมุนเวียน

4.1.2 เด็กพิการที่มารับบริการที่บ้าน เด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล เด็กพิการเรียนร่วม และอื่นๆ โดยมีศูนย์การศึกษาพิเศษที่พร้อมให้บริการทั้ง 76 จังหวัดและกรุงเทพมหานคร

4.2 โรงเรียนเฉพาะความพิการ มีหน้าที่จัดการศึกษาให้กับคนพิการในวัยเรียน ประกอบด้วย บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น บกพร่องทางการได้ยิน บกพร่องทางสติปัญญา บกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ บุคคลออทิสติก บุคคลพิการซ้อน โดยจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาล-มัธยมศึกษาตอนปลาย ในรูปแบบโรงเรียนประจำและแบบไป-กลับ มุ่งเน้นการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ มีโรงเรียนทั้งสิ้น 46 โรงเรียน ใน 38 จังหวัด กระจายทั่วประเทศ

4.3 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์มีหน้าที่จัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส 10 ประเภท ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ประกอบด้วย เด็กถูกบังคับให้ขายแรงงาน หรือแรงงานเด็ก เด็กเร่รอน เด็กที่อยู่ในธุรกิจทางเพศหรือโสเภณีเด็ก เด็กที่ถูกทอดทิ้ง/กำพร้า เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ เด็กยากจน (มากเป็นพิเศษ) เด็กในชนกลุ่มน้อย เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับสารเสพติด เด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์หรือโรคที่ติดต่อร้ายแรงที่สังคมรังเกียจ และเด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเหมือนโรงเรียนทั่วไป เน้นทักษะชีวิต จัดการเรียนการสอน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านอาชีพสู่การมีงานทำ ในรูปแบบโรงเรียนประจำและแบบไป - กลับ มีโรงเรียนทั้งหมด 51 โรงเรียน ใน 43 จังหวัด

มีโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำนวน 10 โรงเรียน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 19 – 43 และ 45 – 57 จำนวน 38 โรงเรียน โรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ (ไป - กลับ) โรงเรียนฟ้าใสวิทยา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาในเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของงานการเงินและบัญชีตามระบบ GFMS ในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในเขตภาคกลาง ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องไว้ดังนี้

จิราพร เวชพันธ์ และ ดาระกา ศิริสันติสัมฤทธิ์ (2552) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความสามารถในการตรวจสอบได้ของการดำเนินงานการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า บุคลากรกลุ่มตัวอย่าง เพศ ลักษณะงานที่ปฏิบัติ ประสบการณ์ทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ ระดับการศึกษา และหน่วยงานที่สังกัดต่างกัน โดยรวมมีความคิดเห็นต่อ ประสิทธิภาพ และความสามารถในการตรวจสอบได้หรือความโปร่งใสของการดำเนินงานการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ไม่แตกต่างกัน

พัชรภรณ์ ลิ้มปิอังคนันต์ (2552) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ไขการใช้โปรแกรม GFMS ในการจัดการด้านการเงินการคลังของประเทศไทยผ่านเครือข่าย Internet : กรณีศึกษาหน่วยงานราชการในจังหวัดแพร่ พบปัญหาในการปฏิบัติงานทั้งในด้านการนำเข้าข้อมูล การประมวลผลและด้านผลลัพธ์ รวมทั้งทักษะในการจัดทำบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์

วรภรณ์ เจริญรมย์ (2552) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัญหาการดำเนินงานด้านบัญชีของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานี ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 สรุปได้ว่าการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 มีปัญหาด้านต่างๆ คือ ข้อบังคับที่

เกี่ยวกับงานด้านบัญชียังไม่เรียบร้อย โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูปไม่เหมาะสมกับโรงเรียน อุปกรณ์ใช้ในการจัดทำบัญชีไม่ทันสมัย ระบบตรวจสอบบัญชีของโรงเรียนไม่ครบถ้วนเพียงพอและการจัดหาผู้ทำบัญชีตามที่กฎหมายกำหนดมีค่าใช้จ่ายสูง

เกตุลธิณี ดวงประสาท (2552) ได้ทำการวิจัย การศึกษาปัญหาอุปสรรคและความพึงพอใจ การบริหารงานคลังของเทศบาลตำบล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารการคลังและข้อเสนอแนะ แก้ไขปัญหาและอุปสรรคปัญหา พบว่าบุคลากรไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน เช่น งานด้านพัสดุ งานจัดเก็บรายได้ นโยบายผู้บริหาร ต้องการประหยัดงบประมาณด้านบุคลากรและการจัดเก็บภาษียังไม่ครอบคลุมครบถ้วนในพื้นที่ขาดการเร่งรัดติดตามทำให้มีลูกหนี้ค้างชำระมากและประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในการชำระภาษี ยังมีการหลีกเลี่ยงและขาดความรู้ความเข้าใจ โดยหน่วยงานตรวจสอบมีข้อเสนอแนะแก้ไขปัญหาและอุปสรรค ดังนี้ ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานให้เข้าใจถึงขั้นตอนวิธีการและระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน เทศบาลควรปรับปรุงโครงสร้างของส่วนราชการให้มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเพียงพอกับภารกิจหน้าที่และประชาสัมพันธ์แนะนำให้ประชาชนมีความเข้าใจที่ถูกต้องและร่วมมือในการชำระภาษีให้กับเทศบาล 2. เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานคลังพบว่าเพศมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ทางด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน สถานภาพมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ทางด้านภาวะผู้นำขององค์กรและด้านการติดตามประเมินผลการดำเนินงานอายุมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ทางด้านการบริหารงานขององค์กรระดับการศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกัน ทางด้านภาวะผู้นำขององค์กรและด้านการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรตำแหน่งมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ทางด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านภาวะผู้นำขององค์กรและด้านการติดตามประเมินผลการดำเนินงานประสิทธิภาพในการทำงานมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ทางด้านการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน และ 3. ความพึงพอใจของประชาชนที่มีการบริหารงานคลังของเทศบาลตำบลพบว่าด้านที่มีความพึงพอใจสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ ด้านหลักคุณธรรม รองลงมา คือ ด้านหลักนิติธรรม และระดับความพึงพอใจที่ต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบ

ชมพูนุช หุ่นนาค (2553) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การประเมินผลระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) จังหวัดนนทบุรี พบว่า จากการประเมินปัจจัยพื้นฐานด้านสถานะแวดล้อม, ปัจจัยนำเข้า, กระบวนการและผลผลิตของระบบโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้งสิ้น และมีปัญหาอุปสรรคต่างๆ ได้แก่ ความไม่พร้อมของหน่วยงานตั้งแต่แรก ซึ่งไม่มีการเปิดโอกาสให้แต่ละหน่วยงานได้ศึกษาสภาพปัญหาความพร้อม หรือข้อมูลต่างๆ ก่อนนำระบบมาใช้, เจ้าหน้าที่ที่ใช้ระบบขาดความเชี่ยวชาญ มีการหมุนเวียนปรับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่

อยู่ตลอดเวลา อีกทั้งมีข้อจำกัดเรื่องความรู้ความสามารถในการใช้ระบบคอมพิวเตอร์และงบประมาณที่รัฐจัดสรรไว้เพื่อใช้ดำเนินงานในระบบ GFMS ไม่ครอบคลุมทุกอย่าง ซึ่งเป็นการเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายให้กับแต่ละหน่วยงาน ส่วนวัสดุอุปกรณ์ก็ขาดประสิทธิภาพ ตัวระบบเองก็มีการปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา รวมถึงขาดการสนับสนุนและการสั่งการที่ดีของผู้บริหาร เป็นต้น

อารี กุหลาบ (2553) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กรมทางหลวงในส่วนกลาง โดยใช้ระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) พบว่า ผลของการนำนโยบายการบริหารการเงินการคลังภาครัฐ โดยใช้ระบบ GFMS ตามที่กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลังได้กำหนดให้หน่วยงานราชการทุกแห่งนำมาใช้ เพื่อเป็นมาตรฐานเดียวกันนั้น ทำให้กรมทางหลวงในส่วนกลางสามารถลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน และเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานการเงินและบัญชีได้เป็นอย่างดี อันเป็นผลมาจากการพัฒนา ความรู้ ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชี โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้เป็นเครื่องมือช่วยอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน จึงส่งผลให้ผู้รับบริการได้รับบริการทางการเงินและบัญชีที่สะดวก รวดเร็วและทันเวลา และปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินงานที่พบ คือ ปัญหาเรื่องของอุปกรณ์ และจำนวนบุคลากรที่ไม่เพียงพอกับปริมาณงาน รวมถึงการเปลี่ยนแปลงข้อมูล และขั้นตอนการดำเนินงานในระบบ GFMS ซึ่งหน่วยงานได้แก้ปัญหาดังกล่าวโดยการประสานขอความร่วมมือไปยังกรมบัญชีกลาง เพื่อขอคำปรึกษาในการแก้ไขปัญหารีบร้อยแล้ว

ธนัชพร เมฆศิรินภาพงส์ (2554) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานด้านบัญชีระบบ GFMS ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการทำงานบัญชีระบบ GFMS คือ ด้านนโยบาย ด้านบุคลากร และด้านความเสี่ยง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนตัวแปรด้านประชากรศาสตร์ในเรื่องระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ส่งผลกระทบท่อด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคลากรที่แตกต่างกัน

ฝนทอง พวงประทุม (2554) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัญหาการทำบัญชีในระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐ GFMS Web Online ของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในสถานศึกษาในเขตกรุงเทพและปริมณฑล รวมจังหวัดนครปฐม สมุทรสงครามและสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีตำแหน่งเป็นลูกจ้างชั่วคราวและข้าราชการครูตามลำดับ มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีและพบว่า ปัญหาที่สำคัญในด้านผู้ปฏิบัติ คือ เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีจะต้องรับผิดชอบงานหลายๆ อย่างในระบบ GFMS Web Online รวมถึง การบันทึกรายการบัญชี และรหัสต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและมี

ตัวเลขเป็นจำนวนมากทำให้การปฏิบัติงานเกิดข้อผิดพลาดได้ง่าย เนื่องจากยังขาดความรู้ความเข้าใจ ประสบการณ์ทางด้านบัญชีตามหลักบัญชีคู่ตามเกณฑ์คงค้างในระบบ GFMS Web Online ด้านระบบการเงินและบัญชี คือ การบันทึกและปรับปรุงรายการบัญชี ด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยี คือ ความพร้อมและความเร็วของระบบอินเทอร์เน็ตในการบันทึก ประมวลผล และออกรายงานทางการเงิน

รัตนภรณ์ สุขประเสริฐ (2554) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของงานการเงินและบัญชีในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สรุปได้ว่าปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของงานการเงินและบัญชี ด้านข้อมูล ด้านบุคลากร ด้านควบคุม อยู่ในระดับมาก ด้านระบบและเทคโนโลยี อยู่ในระดับปานกลาง และจากผลการวิจัย พบว่า เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีที่มีปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ แตกต่างกันส่งผลต่อปัจจัยของปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของงานการเงินและบัญชีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีที่มีปัจจัยด้านทรัพยากรทางการศึกษา แตกต่างกันส่งผลต่อปัจจัยของปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของงานการเงินและบัญชีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อุไรวรรณ ชนะสงคราม (2554) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีของเทศบาลตำบล ในเขตอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ สรุปได้ว่าผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีของเทศบาลตำบล ในเขตอำเภอห้วยผึ้ง ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งหัวหน้างานและระดับปฏิบัติการประมาณ 3 - 4 ปี มีปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีด้านการจัดทำบัญชีและด้านการจ่ายเงินปัญหาระดับน้อย ได้แก่ การรายงานเงินคงเหลือประจำวันและการจัดทำสมุดเงินสดรับ-เงินสดจ่าย ไม่เป็นปัจจุบัน เจ้าหน้าที่ละเลยการส่งใช้เงินยืม และการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ ไม่เป็นการเหมาะสมและไม่ประหยัด ส่วนปัญหาด้านการรับเงินและการเก็บรักษาเงินมีปัญหาระดับปานกลาง ได้แก่ การชำระภาษีไม่ตรงตามกำหนดเวลา ขาดการติดตามลูกหนี้ภาษี กรรมการเก็บรักษาเงินไม่ปฏิบัติตามระเบียบการเงิน เทศบาลไม่มีสถานที่เก็บรักษาเงินรวมทั้งธนาคารไม่ได้ตั้งอยู่ในพื้นที่

วนิดา ชูติมากุล (2555) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดทำบัญชีในระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบระบบอิเล็กทรอนิกส์อย่างมีประสิทธิภาพของบุคลากรการเงินและบัญชี กรณีศึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พบว่า ประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีในระบบ GFMS อยู่ในระดับปานกลาง โดยเพศ อายุ จำนวนรายวิชาที่ได้ศึกษารูปแบบการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ของหน่วยงาน การเข้าร่วมสัมมนา/ประชุมด้านบัญชีที่

หน่วยงานจัดให้ ความรู้ความสามารถทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งผลกระทบต่อการจัดทำบัญชี
ในระบบ GFMIS

นันทิยา อังกรวัฒนานุกูล (2557) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงการปฏิบัติงานในระบบ GFMIS ที่มีต่อคุณภาพงบการเงินของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานระบบ GFMIS ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ และด้านการสร้างแผนจัดการ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพของงบการเงินโดยรวม ดังนั้น ผู้บริหารสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติและปรับปรุงการบริหารความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพและส่งเสริมให้องค์กรเพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับดูแลกิจการที่ดี และให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง และยั่งยืนต่อไป

eGovernance – Center of Excellence, National Computer Center of Philippines (2015)
ดำเนินการระบบการจัดการแบบบูรณาการเศรษฐกิจการคลัง (IGFMS) รัฐบาลของ of Uttar Pradesh สามารถแก้ไขปัญหาคriticalที่สำคัญ เช่น การจัดทำงบประมาณไม่ถูกต้อง บัญชีภาระผูกพันและค่าใช้จ่ายในการบันทึกการติดตามได้อย่างต่อเนื่อง และปรับปรุงการจัดการงบประมาณซ้ำซ้อนในการป้อนข้อมูลและความล่าช้าในการยื่นขออนุมัติกระบวนการ และการรายงานทางการเงินที่จำกัดเรื่องความสามารถในการระบุและจัดการความเชื่อถือว่าได้ กำหนดแผนงบประมาณในขอบเขตความสามารถที่เป็นไปได้ของระบบ การโยกย้ายเงินสดรายการเดียวจากบัญชีที่มีสองรายการบัญชีตามเกณฑ์คงค้างในอนาคตโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงซอฟต์แวร์มาก โดยมีวิธีการควบคุมการพิสูจน์สำหรับ World Bank Treasury